

ХАРИЛЦАГЧИЙН ЭРСДЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

СМА-ны хянан шалгагч Г.Даваахүү

davaakhuu@mongolbank.mn

Утас: 11-327510

2011-12- 21 Улаанбаатар хот

ЭРСДЭЛ

- Хяналт шалгалтын байгууллагаас захиргааны арга хэмжээ авах;
- Тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгох;
- Хувьцааны үнэ унаж үнэгүйдэх;
- Харилцагч, олон нийтийн дунд нэр хүнд унах/time bomb/;
- Үнэлгээний байгууллагуудын тухайн банк санхүүгийн байгууллагад өгсөн үнэлгээ рэйтинг унах, гадны хөрөнгө оруулалт, эх үүсвэр татах хүндрэлтэй болох;

ЭРСДЭЛ

- Тухайн банк санхүүгийн байгууллагатай харилцахаас дотоод, гадаадын банк, санхүүгийн байгууллага зайлсхийх, татгалзах, хатуу шаардлага тавих, гүйлгээг саатуулан хянах;
- Реклам сурталчилгааны зардал өсөх;
- Шүүх, өмгөөллийн зардал өсөх

FATF-GAFI-ФАТФ

- ❖ OECD “G-7”-ийн санаачлагаар 1989 онд байгуулагдсан
- ❖ Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх чиглэлээр, улс орнууд болон олон улсын төвшинд баримтлах бодлого боловсруулах
- ❖ Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх арга хэлбэр, техник, чиг хандлагыг судлах урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тодорхойлох
- ❖ Улс орнуудын м өнгө угаахтай тэмцэх үйл ажиллагаанд үнэлгээ хийх, сайжруулах талаар ажиллах

ХАРИЛЦАГЧИЙГ ТАНЬЖ МЭДЭХ

- Санхүүгийн байгууллага, санхүүгийн бус үйл ажиллагаа эрхэлдэг этгээд болон мэргэжлийн ажил үйлчилгээ үзүүлэгч этгээдийн мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ. (Measures to be taken by financial institutions and non financial businesses and professions to prevent money laundering and terrorist financing/R.4-R.25/)
- Харилцагчийг таньж мэдэх, бичиг баримт, мэдээллийн хадгалалт (Customer Due Diligence and record keeping /R.5-R.12/)

ХАРИЛЦАГЧИЙГ ТАНЬЖ МЭДЭХ

- Харилцагчийг таньж мэдэх үйл ажиллагааны зардлыг хэмнэх, оновчтой болгох үүднээс харилцагчийн эрсдлийн төвшинг тогтоож өндөр эрсдэл бүхий харилцагчийн хувьд харилцагчийг таньж мэдэх үйл ажиллагааг өргөтгөсөн хэлбэрээр, харин хэвийн эрсдэлтэй харилцагчийн хувьд хялбаршуулсан хэлбэрээр хэрэгжүүлж болно. /R.5/

ХАРИЛЦАГЧИЙГ ТАНЬЖ МЭДЭХ

- МУТСТ хууль
- МУТС-ээс урьдчилан сэргийлэх, түүнтэй тэмцэхэд харилцагчийг таньж мэдэх талаар банкны баримтлах журам /МБЕ-ийн 2007.07.02 өдрийн 312 дугаар тушаал/
- МУТС-ээс урьдчилан сэргийлэх, харилцагчийг таньж мэдэх, сэжигтэй болон бэлэн мөнгөний гүйлгээг мэдээлэх журам /СЗХ-ны 2009.11.23-ны өдрийн 253 дугаар тогтоол/

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

- Бүх харилцагчийн данс, гүйлгээг хянах, нэмэлт мэдээлэл цуглуулах нь өндөр зардалтай ажил.
- Ангилах-эрсдэлийн үнэлгээ хийх нь цаг хугацаа, зардал хэмнэнэ.
- Эрсдэлийг үнэлэх үйл ажиллагааны урьдчилсан нөхцөл нь харилцагчийг таньж мэдэх үйл ажиллагаа юм.
 - Хаанахын хэн болох /Geography/
 - Юу хийдэг, ямар бизнес эрхэлдэг /customer characteristics/
 - Ямар бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ /product and service characteristics/

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

- 1. МУТСТ чиглэлээр хамтран ажилладаггүй улс орны жагсаалт /FATF/*
- 2. МУТСТ тогтолцоо нь хангалтгүй болон эрсдэлд хүргэж болохоор сул талтай улс орны жагсаалт /FATF plenary Public Statements/*
- 3. Харилцан үнэлгээ /Mutual Evaluation Report by FATF and FATF style Regional Bodies/*
- 4. НҮБ-ын зүгээс хориг арга хэмжээ авсан улс орон /Countries subject to sanctions programs decreed by UN/*

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

5. Хэрвээ АНУ-ын банкуудтай харилцаатай бол:

- Countries subject to sanctions programs administered by the office of Foreign Assets Control
- State Sponsors of Terrorism identified by the U.S. Department of State
- Major Drug Transit or Producing Countries identified by the President of the U.S. through the Department of State
- Major Money Laundering Countries (Primary Concerns, Concerns, or Monitored)

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

6. Corruption Perception Index /Transparency International/
7. Worldwide Governance Indicators /World Bank/-
Regulatory Quality, Rule of Law, Control of Corruption
8. Offshore Financial Centers /IMF/
9. Un-cooperative Tax Havens /OECD/

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

Оноо	Эрсдэлийн төвшиний ангилал
0-2.99	хэвийн
3-5.99	дунд
6 ба түүнээс дээш	өндөр

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

- ФАТФ –ийн “хар” жагсаалтын хувьд: (НССТ)

Жагсаалтаас гарсанаас хойш өнгөрсөн хугацаа /жилээр/	коэффициент
<1	5
1-2	4
2-3	3
3-4	2
>	1

- Одоогоор “хар” жагсаалтад байгаа бол 6

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

○ FATF Plenary Public Statements

Хэлбэр 1	коэффициент	Тайлбар
Тийм	6	Apply countermeasures
Үгүй	0	
Хэлбэр 2		No an action plan
Тийм	4	
Үгүй	0	
Хэлбэр 3		action plan has not implemented yet
Тийм	3	
Үгүй	0	

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

- Харилцан үнэлгээ /Mutual Evaluation Report by FATF and FATF style Regional Bodies/
 - Asia Pacific Group on Money Laundering-APG
 - Caribbean Financial Action Task Force-CFATF
 - Eurasian Group on combating money laundering and financing of terrorism-EAG
 - Middle East & North Africa financial action task force
 - Offshore Group of Banking Supervisors-OGBS

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

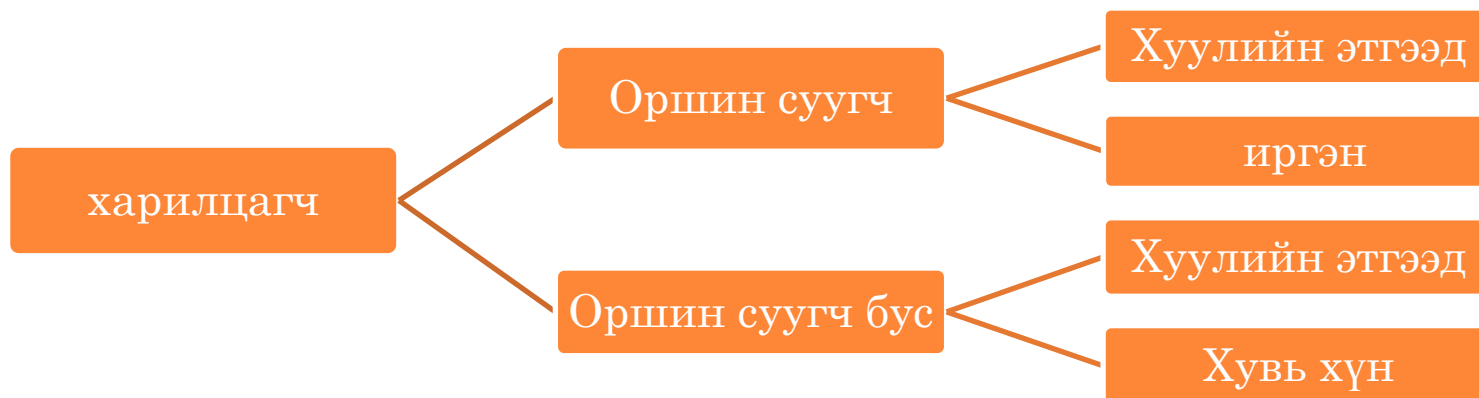
Үнэлгээ	коэффициент
Compliant	0
Largely Compliant	1
Partially Compliant	2
Non-Compliant	3
Not Applicable	0

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

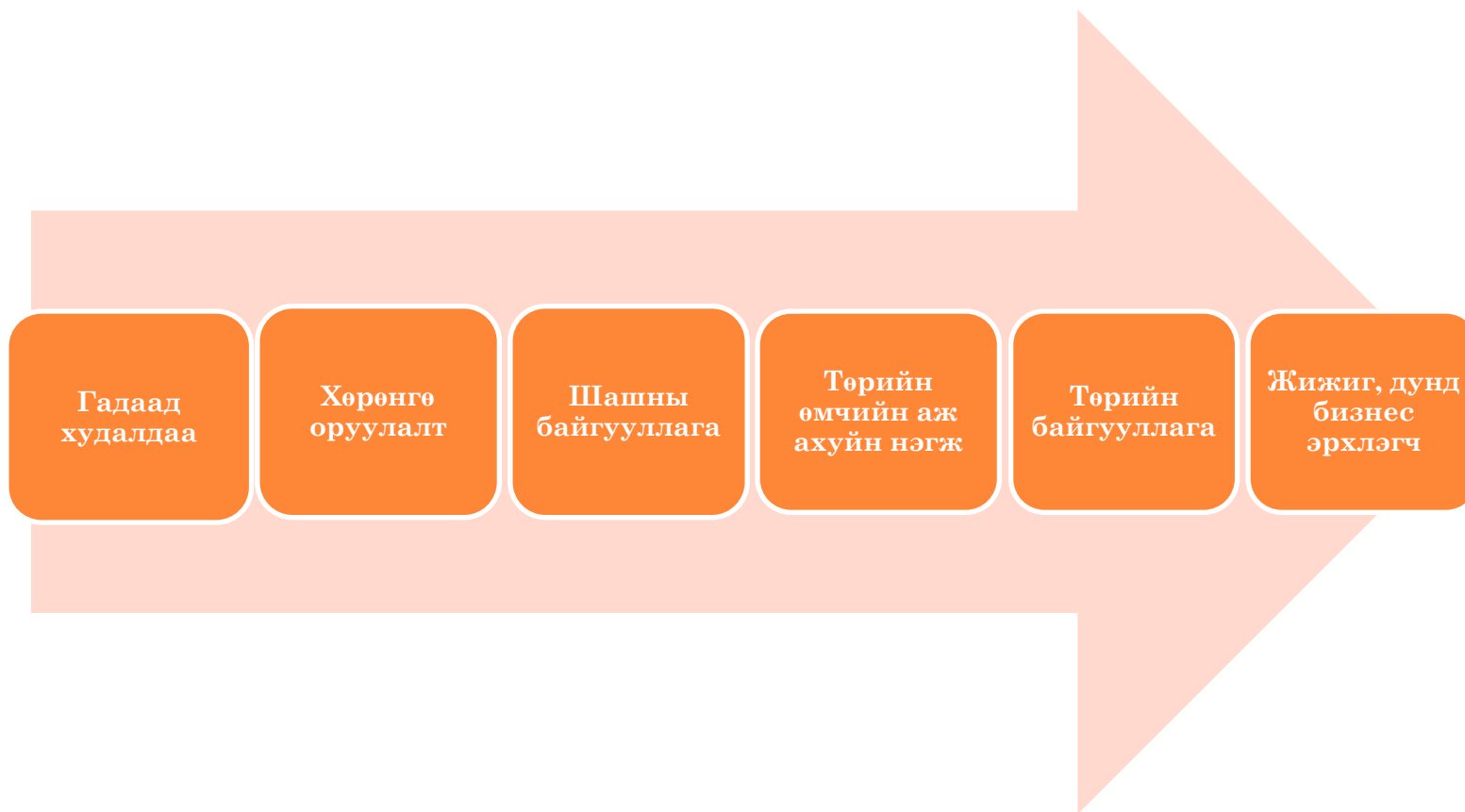
- 40+9 Зөвлөмжийн зөвлөмж тус бүрээр мөнхийж болно. /Core, Key/
- Нэмэлт болгоод Corruption Perception Index /Transparency International/ 0-10 дээшлэх тусам муу

Үнэлгээ	коэффициент
≤ 3.3	1
3.4 -6.6 хооронд	0.5
≥ 6.7	0

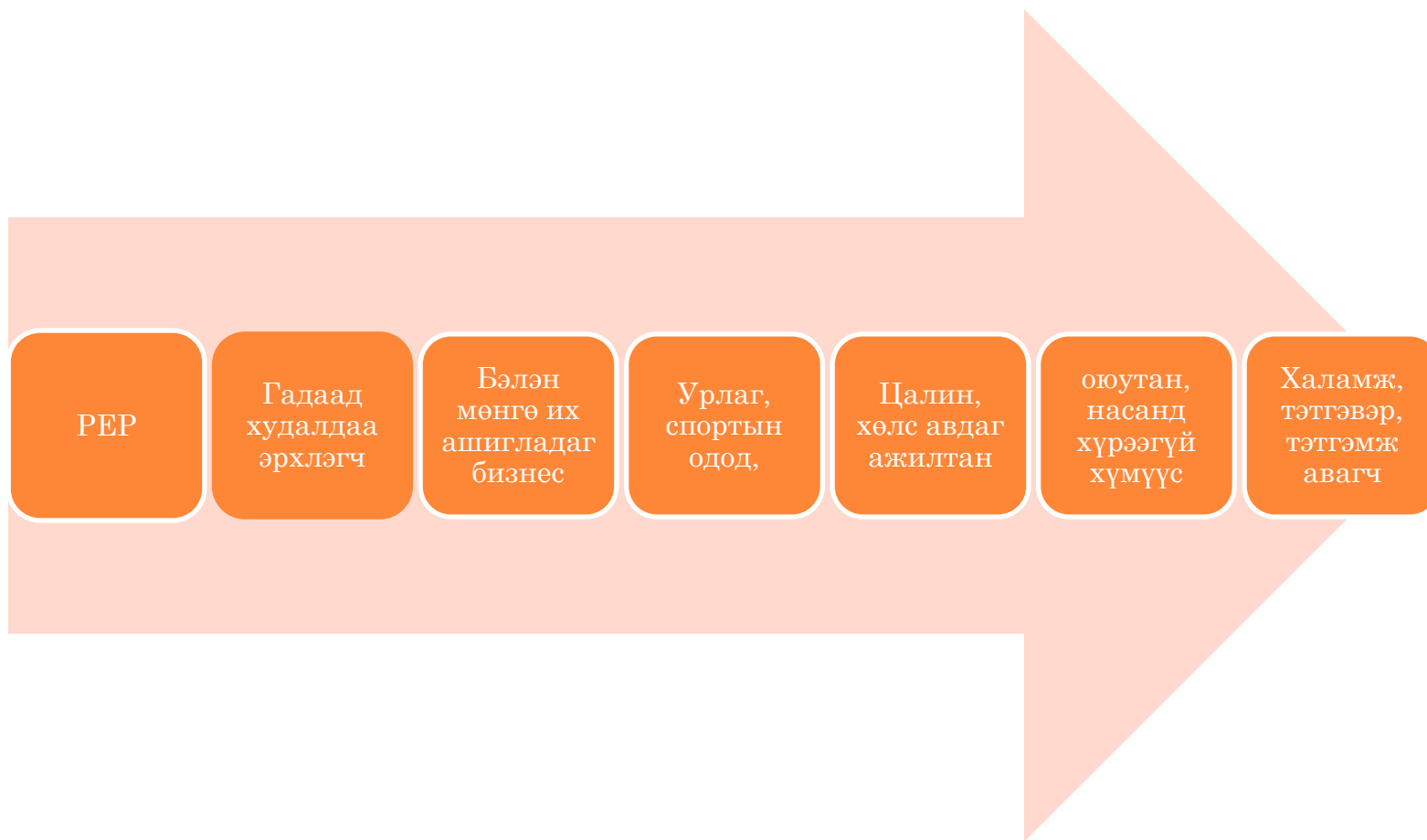
ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

12/21/2012

Санхүүгийн мэдээллийн алба

Толгой компани, эцсийн эзэмшигч нь тодорхой бус аж ахуйн нэгж

Монголд үйл ажиллагаа явуулдаггүй аж ахуйн нэгж, Оффшор бүргэлтэй,

Хөрөнгө оруулалт компани

Ямар үйл ажиллагаа эрхэлдэг нь тодорхой бус гадны хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж

Хувь эзэмшигч болохыг нь бүртгэх шаардлагагүй хувьцаатай

Гадаадын санхүүжилттэй шашны болон тодорхой бүлэглэлийг дэмжих зорилго бүхий байгууллага

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

○ Бусад хүчин зүйлс:

- Банктай харилцсан хугацаа/1-3/;
- Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр гарсан, олон нийтэд танигдсан гэмт хэрэгтэн, эсвэл МУТС үйл ажиллагаанд шалгагдаж байсан нь олон нийтэд ил болсон этгээд /хар тамхины наймаа, хүний худалдаа гэх мэт гэмт хэрэг/;
- Экспертийн үнэлгээний: Хэрэгжилт хариуцсан ажилтны өндөр мэдлэг, арвин туршлага дээр суурилсан зөн совингийн арга. Заримдаа цаг хугацаа, хөдөлмөр хэмнэхийн зэрэгцээ гайхмаар үр дүн гардаг /Үүнийг хослуулах нь зүйтэй/;

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

12/21/2012

Санхүүгийн мэдээллийн алба

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

○ Эрсдлийн төвшинг үнэлэх жишээ:

д/ д	Хүчин зүйлс	утга	коэффициент
1.	Байнгын оршин суугч	мөн биш	
2.	Бизнесийн үйл ажиллагааны чиглэл	Гадаад худалдаа Хөрөнгө оруулалт Казино Аялал зуучлал	
3.	Хаана бүртгэлтэй	Оффшор Иран Япон	
4.	Хаана үйл ажилаагаа явуулдаг	Монголд Өөр оронд	
5.	Төлөөлөн үйл ажиллагаа явуулах этгээд нь	Гадаадын иргэн Монгол улсын иргэн	

ЭРСДЭЛИЙН ТӨВШИНГ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛ

- Эрсдэлд нөлөөлөх гадаад хүчин зүйлс:
 - Удирдлага МУТС үйл ажиллагаанд оролцох, боломж гаргасан шийдвэр;
 - Шинэ бүтээгдэхүүн үйлчилгээ;
 - Ажилтнуудын хариуцлагагүй үйлдэл болон эс үйлдэл;
 - Статик үнэлгээг динамик хэлбэрт шилжүүлэх;
 - Ажилтнуудын МУТС холбоотой мэдлэг, ойлголтыг дээшлүүлэх чиглэлээр тогтмол сургалт зохион байгуулах;
 - Журам, дүрмийг хялбаршуулсан зааварчилгаа, гарын авлага хэлбэрт оруулах

ХОЛБООС

- FATF www.fatf-gafi.org
- APG www.apgml.org
- UNODC www.unodc.org
- Basel Committee on Banking Supervision (BCBS) www.bis.org/bcbs/index.htm
- (Wolfsberg Group, September 2003) www.wolfsberg-principles.com/monitoring.html

АСУУЛТ, ХАРИУЛТ

АНХААРАЛ ТАВЬСАНД БАЯРЛАЛАА